

Avizul Autorității Europene pentru Protecția Datelor privind Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European „Către o strategie europeană în domeniul e-justiției”

(2009/C 128/02)

AUTORITATEA EUROPEANĂ PENTRU PROTECȚIA DATELOR,

II. CONTEXT

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 286,

având în vedere Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, în special articolul 8,

având în vedere Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date ⁽¹⁾,

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 45/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2000 privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile și organele comunitare și privind libera circulație a acestor date ⁽²⁾, în special articolul 41,

ADOPTĂ URMĂTORUL AVIZ:

I. INTRODUCERE

1. La 30 mai 2008, a fost adoptată Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European „Către o strategie europeană în domeniul e-justiției” (denumită în continuare „Comunicarea”). În conformitate cu articolul 41 din Regulamentul (CE) nr. 45/2001, Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor (AEPD) prezintă prezentul aviz.
2. Comunicarea urmărește să propună o strategie în domeniul e-justiției menită să sporească încrederea cetățenilor în spațiul european de justiție. Obiectivul principal al e-justiției ar trebui să fie acela de a ajuta în sensul unei administrări mai eficiente a justiției în întreaga Europă, în beneficiul cetățenilor. Acțiunea UE ar trebui să le permită cetățenilor să aibă acces la informații fără a fi împiedicați de bariere de ordin lingvistic, cultural și juridic care rezultă din multitudinea de sisteme existente. Un proiect de plan de acțiune și de program pentru diferitele proiecte sunt anexate la comunicare.
3. Prezentul aviz al AEPD comentează asupra comunicării în măsura în care se referă la prelucrarea datelor cu caracter personal, protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice și al liberei circulații a acestor date.

4. Consiliul JAI ⁽³⁾ a identificat câteva priorități pentru dezvoltarea e-justiției în iunie 2007:

- instituirea unei interfețe europene, portalul e-justiției;
- crearea de condiții pentru punerea în rețea a câtorva registre, precum cazierile judiciare, registrele de insolvență, registrele comerciale și de afaceri și registrele cadastrale;
- inițierea pregătirii utilizării tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) pentru procedura privind dispoziția de plată europeană;
- îmbunătățirea utilizării tehnologiei videoconferințelor în procedurile transfrontaliere, în special în ceea ce privește obținerea probelor;
- elaborarea de instrumente de sprijin pentru traducere și interpretare.

5. Activitățile legate de e-justiție au evoluat în mod constant de atunci. În opinia Comisiei, activitățile realizate în acest cadru trebuie să asigure faptul că se acordă prioritate proiectelor operaționale și structurilor descentralizate, asigurând, în același timp, coordonarea la nivel european, pe baza instrumentelor juridice și prin utilizarea instrumentelor informatice, pentru îmbunătățirea eficienței acestora. Parlamentul European și-a exprimat, de asemenea, sprijinul pentru proiectul e-justiției ⁽⁴⁾.
6. Atât în domeniul civil, cât și în domeniul penal, utilizarea tehnologiilor moderne ale informațiilor a fost, în mod constant, încurajată de Comisie. Aceasta a dus la instrumente precum dispoziția de plată europeană. Din 2003, Comisia gestionează „portalul” Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială, accesibilă cetățenilor în 22 de limbi. De asemenea, Comisia a conceput și înființat Atlasul judiciar european. Aceste instrumente sunt elemente precursoare ale unui viitor cadru european pentru e-justiție. În domeniul penal, Comisia a lucrat la elaborarea unui instrument menit să permită schimbul de informații extrase din cazierile judiciare ale statelor membre ⁽⁵⁾. Atât Comisia, cât și Eurojust au dezvoltat sisteme de comunicare sigure cu autoritățile naționale.

⁽¹⁾ JO L 281, 23.11.1995, p. 31.

⁽²⁾ JO L 8, 12.1.2001, p. 1.

⁽³⁾ Doc. 10393/07 JURINFO 21.

⁽⁴⁾ A se vedea proiectul de raport al Comisiei pentru afaceri juridice din cadrul Parlamentului European.

⁽⁵⁾ A se vedea, în special, sistemul ECRIS menționat mai jos.

7. E-justiția intenționează să ofere multe posibilități pentru a face spațiul judiciar european mai concret pentru cetățeni în următorii ani. În vederea elaborării unei strategii globale referitoare la această chestiune importantă, Comisia a adoptat comunicarea menționată privind e-justiția. Comunicarea stabilește criteriile obiective pentru identificarea priorităților, în special pentru viitoarele proiecte la nivel european, pentru a obține rezultate concrete într-un timp rezonabil.
8. Documentul de lucru al serviciilor Comisiei, un document de însoțire a comunicării conținând un rezumat al evaluării impactului, oferă, de asemenea, câteva informații generale⁽⁶⁾. Raportul asupra evaluării impactului a fost pregătit ținându-se seama de reacțiile statelor membre, ale autorităților judiciare, ale persoanelor exercitând profesii juridice, ale cetățenilor și ale celor din domeniul afacerilor. AEPD nu a fost consultată. Raportul asupra evaluării impactului a acordat preferință unei opțiuni de politică de abordare a problemelor care combină dimensiunea europeană și competența națională. Comunicarea a optat pentru această opțiune de politică. Strategia se va axa pe utilizarea videoconferinței, pe crearea unui portal e-justiție, pe îmbunătățirea serviciilor de traducere prin dezvoltarea instrumentelor de traducere automată on-line, pe îmbunătățirea comunicării dintre autoritățile judiciare, pe interconectarea crescută între registrele naționale și instrumentele on-line pentru procedurile europene (de exemplu, dispoziția de plată europeană).
9. AEPD sprijină axarea pe acțiunile menționate anterior. În general, AEPD sprijină o abordare globală a e-justiției. Autoritatea aprobă nevoia întreită de a îmbunătăți accesul la justiție, cooperarea între autoritățile judiciare europene și eficiența sistemului judiciar în sine. Ca rezultat al acestei abordări, sunt afectate o serie de instituții și persoane:
- statele membre, care au responsabilitatea principală de punere la dispoziție a sistemelor judiciare eficiente și de încredere;
 - Comisia Europeană, în rolul său de gardian al tratatelor;
 - autoritățile judiciare ale statelor membre, care au nevoie de instrumente mai sofisticate pentru comunicare, în special în cauzele transfrontaliere;
 - reprezentanții profesiiilor juridice, cetățenii și reprezentanții mediului de afaceri, care vor susține mai buna utilizare a instrumentelor informatice în vederea găsirii de răspunsuri mai satisfăcătoare propriilor nevoi „de justiție”.
10. Comunicarea este strâns legată de o propunere de decizie a Consiliului de instituire a sistemului european de informații cu privire la cazierile judiciare (ECRIS). La 16 septembrie 2008, AEPD a adoptat un aviz cu privire la această propunere⁽⁷⁾. Autoritatea a sprijinit propunerea, cu condiția ca un număr de observații să fie luate în considerare. În special, Autoritatea a arătat că garanții suplimentare de protecție a datelor ar trebui să compenseze lipsa actuală a unui cadru juridic global privind protecția datelor în domeniul cooperării dintre autoritățile polițienești și judiciare. În consecință, Autoritatea a subliniat necesitatea unei coordonări eficiente în supravegherea protecției datelor din cadrul sistemului, ceea ce implică autoritățile statelor membre și Comisia, ca furnizor al infrastructurii comune de comunicații.
11. Câteva dintre recomandările prezentului aviz care merită reamintite sunt:
- Ar trebui menționat nivelul înalt de protecție a datelor ca o condiție prealabilă pentru adoptarea măsurilor de pus în aplicare;
 - Responsabilitatea Comisiei pentru infrastructura comună a sistemului, precum și aplicabilitatea Regulamentului 45/2001, ar trebui clarificate pentru a asigura o mai bună siguranță juridică;
 - Comisia – și nu statele membre – ar trebui, de asemenea, să fie responsabilă cu aplicațiile software de interconectare pentru a îmbunătăți eficiența schimbului și pentru a permite o mai bună supraveghere a sistemului;
 - Utilizarea traducerilor automate ar trebui definită și delimitată în mod clar pentru a favoriza înțelegerea reciprocă a infracțiunilor fără a afecta calitatea informațiilor comunicate.
12. Aceste recomandări sunt încă ilustrative pentru contextul în care actuala comunicare va fi analizată.

III. SCHIMBUL DE INFORMAȚII PREVĂZUT ÎN COMUNICARE

13. E-justiția are un domeniu de aplicare foarte larg, incluzând, în general, utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor în administrarea justiției în cadrul Uniunii Europene. Aceasta acoperă un număr de chestiuni precum proiecte care furnizează justițiabililor informații într-un mod mai eficient. Aceasta include informații on-line privind sistemele judiciare, legislație și jurisprudență, sisteme

⁽⁶⁾ Document de lucru al serviciilor Comisiei însoțind Comunicarea către Consiliu, Parlamentul European și Comitetul Economic și Social European intitulată „Către o strategie europeană în domeniul e-justiției” – Rezumat al evaluării impactului, 30.5.2008, SEC(2008) 1944.

⁽⁷⁾ A se vedea avizul AEPD referitor la înființarea Sistemului european de informații cu privire la cazierile judiciare (ECRIS), în aplicarea articolului 11 din Decizia-cadru 2008/XX/JHA, disponibilă pe site-ul internet al AEPD, www.edps.europa.eu „consultation” și apoi „opinions”, „2008”.

de comunicații electronice care îi leagă justițiabilii și instanțele și stabilirea de proceduri complet electronice. E-justiția acoperă, de asemenea, proiecte europene precum utilizarea instrumentelor electronice pentru a înregistra audierile și proiecte care implică schimbul de informații sau interconectarea.

14. Chiar dacă domeniul de aplicare este foarte larg, AEPD a observat că vor exista informații privind procedurile penale și privind sistemele judiciare civile și comerciale, dar nu și privind sistemele judiciare administrative. Va exista, de asemenea, o legătură cu atlasul penal și civil, dar nu și cu un atlas administrativ, deși ar putea fi mai bine ca cetățenii și întreprinderile să aibă acces la sistemele administrative judiciare, adică la dreptul administrativ și la procedurile de tratare a reclamațiilor. Ar trebui, de asemenea, să se stabilească o legătură cu Asociația Consiliilor de Stat. Toate aceste adăugări ar putea fi mai bune pentru cetățenii care încearcă să se orienteze în junglă – care este adesea constituită de dreptul administrativ cu toate tribunalele sale – pentru a deveni mai informați cu privire la sistemele judiciare administrative.

15. În consecință, AEPD recomandă includerea procedurilor administrative în e-justiție. Ca parte a acestui nou element, ar trebui demarate proiecte e-justiție pentru a spori vizibilitatea normelor de protecție a datelor, precum și a autorităților naționale de protecție a datelor, în special în ceea ce privește tipurile de date prelucrate în cadrul e-justiției. Aceasta ar fi în conformitate cu așa-zisa „inițiativă de la Londra”, care a fost lansată de autoritățile de protecție a datelor în noiembrie 2006 și al cărei scop este „Cum să comunicăm despre protecția datelor și cum să realizăm o protecție mai eficientă”.

IV. NOUA DECIZIE-CADRU PRIVIND PROTECȚIA DATELOR ÎN CADRUL COOPERĂRII POLIȚIENEȘTI ȘI JUDICIARE ÎN MATERIE PENALĂ

16. În urma creșterii schimbului de date cu caracter personal între autoritățile judiciare, preconizată în comunicare, cadrul juridic aplicabil privind protecția datelor dobândește și mai multă importanță. În acest context, AEPD ia act de faptul că, la trei ani de la propunerea inițială a Comisiei, Consiliul Uniunii Europene a adoptat, la 27 noiembrie, Decizia-cadru privind protecția datelor cu caracter personal în cadrul cooperării polițienești și judiciare în materie penală⁽⁸⁾. Acest nou act legislativ va asigura un cadru juridic general privind protecția datelor pentru chestiunile din „cel de al treilea pilon”, pe lângă dispozițiile de protecție a datelor din „primul pilon” existente în Directiva 95/46/CE.

17. AEPD salută acest instrument juridic ca pe un prim pas important înainte pentru protecția datelor în cooperarea polițienească și judiciară. Totuși, nivelul de protecție a datelor obținut în textul final nu este pe deplin satisfăcător. În special, decizia-cadru acoperă doar date polițienești și

judiciare schimbate între statele membre, autoritățile și sistemele UE, și nu include date interne. În plus, decizia-cadru adoptată nu stipulează obligația de a distinge între diferite categorii de persoane vizate, precum suspecți, infractori, martori și victime, pentru a asigura faptul că datele acestora sunt prelucrate cu garanții mai adecvate. Decizia-cadru nu asigură o coerență deplină cu Directiva 95/46/CE, în special în ceea ce privește limitarea scopurilor pentru care datele cu caracter personal pot fi în continuare prelucrate. Nici nu prevede un grup independent de autorități relevante de protecție a datelor la nivel național și european, care ar putea asigura atât o mai bună coordonare între autoritățile de protecție a datelor, cât și o contribuție substanțială la aplicarea uniformă a deciziei-cadru.

18. Aceasta ar însemna că, într-un context în care se depun multe eforturi pentru a dezvolta sisteme comune de schimb transfrontalier de date cu caracter personal, există încă divergențe cu privire la normele conform cărora aceste date sunt prelucrate și cetățenii își pot exercita drepturile în diferite țări ale UE.

19. AEPD reamintește încă odată faptul că asigurarea unui nivel înalt de protecție a datelor în cooperarea polițienească și judiciară, precum și coerența cu Directiva 95/46/CE, reprezintă o completare necesară a altor măsuri introduse sau preconizate pentru facilitarea schimbului transfrontalier al datelor cu caracter personal în aplicarea legii. Aceasta derivă nu numai din dreptul cetățenilor la respectarea dreptului fundamental de protecție a datelor cu caracter personal, dar și din nevoia autorităților de aplicare a legii de a asigura calitatea datelor schimbate – după cum se confirmă în anexa la comunicare referitoare la interconectarea cazierelor judiciare – încrederea între autorități în țări diferite și, în cele din urmă, validitatea juridică a dovezilor obținute într-un context transfrontalier.

20. În consecință, AEPD încurajează instituțiile UE să ia aceste elemente în considerare în mod special nu doar cu ocazia punerii în aplicare a măsurilor preconizate în comunicare, dar și în vederea inițierii, cât mai rapid posibil, a reflecțiilor cu privire la alte îmbunătățiri aduse cadrului juridic pentru protecția datelor în aplicarea legii.

V. PROIECTE E-JUSTIȚIE

Instrumente în domeniul e-justiției la nivel european

21. AEPD recunoaște faptul că schimburile de date cu caracter personal sunt elemente esențiale ale creării unui spațiu de libertate, securitate și justiție. Din acest motiv, AEPD sprijină propunerea unei strategii în domeniul e-justiției, subliniind, în același timp, importanța protecției datelor în acest context. Într-adevăr, respectarea protecției datelor nu este doar o obligație legală, dar este și un element-cheie pentru succesul sistemelor preconizate, de exemplu asigurarea calității schimburilor de date. Acest lucru este în egală măsură valabil pentru instituții și organe, atunci

⁽⁸⁾ Publicarea în JO este în curs.

când acestea prelucrează date cu caracter personal, și pentru momentul în care noi politici sunt dezvoltate. Normele și principiile ar trebui aplicate și urmate în practică și ar trebui luate în considerare în mod special în fazele de proiectare și construire a sistemelor de informații. Protecția vieții private și protecția datelor sunt, în esență, „factori-cheie de succes” pentru o societate informațională prosperă și echilibrată. În consecință, pare logic să se investească în acești factori și aceasta cât mai rapid cu putință.

22. În acest context, AEPD subliniază faptul că în comunicare nu se prevede o bază de date centrală europeană. AEPD salută preferința pentru arhitecturi descentralizate. AEPD reamintește faptul că a emis un aviz cu privire la ECRIS⁽⁹⁾ și la inițiativa de la Prüm⁽¹⁰⁾. În avizul său referitor la ECRIS, AEPD a declarat că o arhitectură descentralizată evită duplicarea suplimentară a datelor cu caracter personal într-o bază de date centrală. În avizul referitor la inițiativa de la Prüm, AEPD a sfătuit să se ia în considerare dimensiunea sistemului atunci când se discută interconectarea dintre bazele de date. În special, ar trebui stabilite anumite formate specifice pentru comunicarea datelor, precum solicitările on-line de cazier judiciar, cu luarea în considerare a diferențelor lingvistice și ar trebui monitorizată în mod constant acuratețea schimburilor de date. Aceste elemente ar trebui, de asemenea, luate în considerare în contextul inițiativelor care rezultă din strategia în domeniul e-justiției.
23. Comisia Europeană intenționează să contribuie la consolidarea și dezvoltarea instrumentelor în domeniul e-justiției la nivel european, în strânsă cooperare cu statele membre și alți parteneri. În același timp cu sprijinirea eforturilor statelor membre, Comisia intenționează să dezvolte, în nume propriu, o serie de instrumente informatice pentru a crește interoperabilitatea sistemelor, pentru a facilita accesul la justiție și comunicarea între autoritățile judiciare și pentru a face importante economii de scară la nivel european. În ceea ce privește interoperabilitatea aplicațiilor software utilizate de statele membre, nu toate statele membre trebuie să utilizeze în mod necesar același software – deși aceasta ar fi cea mai practică opțiune – dar aplicațiile software trebuie să fie pe deplin interoperabile.
24. AEPD recomandă ca interconectarea și interoperabilitatea sistemelor să ia în considerare în mod adecvat principiul limitării la un scop specific și să fie construite în jurul standardelor de protecție a datelor [„viață privată prin concepție” („privacy by design”)]. Orice formă de interacțiune între diferitele sisteme ar trebui documentată în

mod amănunțit. Interoperabilitatea nu ar trebui să ducă niciodată la o situație în care o autoritate, care nu este îndreptățită să acceseze sau să utilizeze anumite date, să poată obține acest acces printr-un alt sistem de informații. AEPD dorește să sublinieze încă odată faptul că interoperabilitatea nu ar trebui să justifice, în sine, eludarea principiului limitării la un scop specific⁽¹¹⁾.

25. În plus, un alt punct crucial este asigurarea faptului că schimbul transfrontalier consolidat de date cu caracter personal este însoțit de supravegherea și cooperarea consolidată de către autoritățile de protecție a datelor. AEPD a evidențiat deja, în avizul său din 29 mai 2006 referitor la decizia-cadru privind schimbul de informații extrase din cazierul judiciar⁽¹²⁾, faptul că decizia-cadru propusă nu ar trebui să abordeze doar cooperarea între autoritățile centrale, ci și cooperarea între diferitele autorități competente de protecție a datelor. Această necesitate a devenit și mai importantă de când negocierile privind recent adoptata decizie-cadru privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în cadrul cooperării polițienești și judiciare⁽¹³⁾ a dus la eliminarea dispoziției de înființare a unui grup de lucru care să reunească autoritățile UE de protecție a datelor și care să coordoneze activitățile acestora în ceea ce privește prelucrarea datelor în cadrul cooperării polițienești și judiciare în materie penală. În consecință, în vederea asigurării supravegherii eficiente și a calității circulației transfrontaliere a datelor extrase din cazierul judiciar, ar trebui prevăzute mecanisme de coordonare eficientă între autoritățile de protecție a datelor⁽¹⁴⁾. Aceste mecanisme ar trebui, de asemenea, să ia în considerare competențele de supraveghere ale AEPD cu privire la infrastructura s-TESTA⁽¹⁵⁾. Instrumentele în domeniul e-justiției ar putea sprijini aceste mecanisme care ar putea fi dezvoltate în strânsă cooperare cu autoritățile de protecție a datelor.
26. La punctul 4.2.1, comunicarea arată că va fi important ca schimbul de informații extrase din cazierul judiciar să treacă dincolo de cooperarea judiciară pentru a încorpora alte obiective, de exemplu accesul la anumite posturi. AEPD subliniază că orice prelucrare a datelor cu caracter personal pentru alte scopuri decât cele pentru care acestea au fost culese ar trebui să respecte condițiile specifice stabilite de legislația aplicabilă în domeniul protecției datelor. În special, prelucrarea datelor cu caracter personal pentru alte scopuri ar trebui să fie permisă doar dacă este necesar să fie urmărite interese enumerate în legislația

⁽⁹⁾ A se vedea nota de subsol 4, punctul 18.

⁽¹⁰⁾ JO C 89, 10.4.2008, p. 4.

⁽¹¹⁾ JO C 91, 19.4.2006, p. 53. A se vedea, de asemenea, Comentariile AEPD la Comunicarea Comisiei privind interoperabilitatea bazelor de date europene, 10.3.2006.

⁽¹²⁾ JO C 313, 20.12.2006, p. 26.

⁽¹³⁾ A se vedea mai sus, capitolul IV.

⁽¹⁴⁾ A se vedea Avizul AEPD privind ECRIS, punctele 8 și 37-38.

⁽¹⁵⁾ Privitor la această chestiune, a se vedea mai jos punctele 27-28.

comunitară din domeniul protecției datelor⁽¹⁶⁾ și cu condiția ca acestea să fie stabilite prin măsuri legislative.

27. În comunicare se afirmă că, în ceea ce privește interconectarea cazierelor judiciare, ca parte a pregătirilor pentru intrarea în vigoare a deciziei-cadru privind schimbul de informații extrase din cazierele judiciare, Comisia va lansa două studii de fezabilitate pentru a organiza proiectul, pe măsură ce acesta evoluează, și pentru a extinde schimbul de informații pentru a reglementa resortisanții țărilor terțe condamnați pentru infracțiuni. În 2009, Comisia va pune la dispoziția statelor membre aplicații software concepute pentru a permite schimbul tuturor cazierelor judiciare într-un interval scurt de timp. Acest sistem de referință, combinat cu utilizarea s-TESTA pentru schimbul informațiilor, va genera economii de scară deoarece statele membre nu vor trebui să desfășoare propria activitate de elaborare. De asemenea, aceasta va ușura desfășurarea proiectului.

28. În această perspectivă, AEPD salută utilizarea infrastructurii s-TESTA, care s-a dovedit un sistem sigur pentru schimbul datelor și recomandă ca elementele statistice referitoare la sistemele preconizate de schimb de date să fie definite în detaliu și cu luarea în considerare în mod adecvat a necesității asigurării supravegherii protecției datelor. De exemplu, datele statistice ar putea include în mod explicit elemente precum numărul de cereri de acces la sau de rectificarea a datelor cu caracter personal, durata sau exhaustivitatea procesului de actualizare, calitatea persoanelor care au acces la aceste date, precum și cazurile de încălcare a normelor de securitate. În plus, datele statistice și rapoartele care le au la bază ar trebui puse complet la dispoziție autorităților competente de protecție a datelor.

Traducerea automată și baza de date de traducători

29. Utilizarea traducerii automate este un instrument folositor și poate favoriza înțelegerea reciprocă dintre actorii relevanți din statele membre. Totuși, utilizarea traducerii automate nu ar trebui să conducă la diminuarea calității informațiilor schimbate, în special atunci când aceste informații sunt utilizate pentru a lua decizii cu efecte juridice asupra persoanelor vizate. AEPD indică faptul că este important să se definească și să se delimiteze în mod clar utilizarea traducerii automate. Utilizarea traducerii automate pentru transmiterea de informații care nu au fost pre-traduse în mod adecvat, precum comentariile suplimentare sau precizările adăugate în cazurile individuale, poate afecta calitatea informațiilor transmise – și, în acest fel, calitatea deciziilor luate pe baza acestora – și ar trebui exclusă, în principiu⁽¹⁷⁾. AEPD propune luarea în

considerare a prezentei recomandări în măsurile care rezultă din comunicare.

30. Comunicarea dorește crearea unei baze de date de traducători și interpreți juridici astfel încât să se determine o ameliorare a calității traducerii și interpretării juridice. AEPD subscrie la acest scop, dar reamintește faptul că această bază de date va fi supusă aplicării legislației corespunzătoare privind protecția datelor. În special, dacă baza de date conține date de evaluare despre performanța traducătorilor, aceasta ar putea fi supusă unei verificări prealabile de către autoritățile relevante de protecție a datelor.

Către un plan de acțiune european în domeniul e-justiției

31. La punctul 5, comunicarea indică faptul că responsabilitățile trebuie atribuite în mod clar între Comisie, statele membre și alți actori implicați în cooperarea judiciară. Comisia își va asuma un rol general de coordonare prin încurajarea schimbului de practici și va concepe, înființa și coordona informațiile privind portalul e-justiție. În afară de aceasta, Comisia va continua să lucreze la interconectarea cazierelor judiciare și va continua să își asume responsabilitatea directă pentru rețeaua judiciară în materie civilă și să sprijine rețeaua judiciară în materie penală. Va trebui ca statele membre să actualizeze informațiile referitoare la propriile sisteme judiciare care apare pe site-ul e-justiției. Alți actori sunt rețelele judiciare în materie civilă și penală și Eurojust. Acestea vor dezvolta instrumentele necesare pentru o cooperare judiciară mai eficientă, în special instrumentele de traducere automată și sistemul de schimb securizat, în strânsă cooperare cu Comisia. Un proiect de plan de acțiune și un program pentru diferitele proiecte sunt anexate la comunicare.

32. În acest context, AEPD subliniază faptul că, în sistemul ECRIS, pe de o parte, nu este stabilită o bază de date centrală europeană și nu se prevede un acces direct la bazele de date precum cele care conțin cazierele judiciare ale altor state membre, în timp ce, pe de altă parte, la nivel național responsabilitățile pentru corectitudinea informațiilor sunt centralizate în cadrul autorităților centrale ale statelor membre. În cadrul acestui mecanism, statele membre sunt responsabile cu operarea bazelor de date naționale și cu desfășurarea eficientă a schimburilor. Nu este clar dacă statele membre sunt sau nu responsabile cu interconectarea aplicațiilor software. Comisia va pune la dispoziția statelor membre aplicațiile software concepute pentru a permite schimbul tuturor cazierelor judiciare într-un interval scurt de timp. Acest sistem de referință va fi combinat cu utilizarea s-TESTA pentru schimbul informațiilor.

33. AEPD înțelege că de asemenea în contextul inițiativelor analoge în domeniul e-justiției, ar putea fi implementate

⁽¹⁶⁾ A se vedea, în special, articolul 13 din Directiva 95/46/CE și articolul 20 din Regulamentul (CE) nr. 45/2001.

⁽¹⁷⁾ A se vedea punctele 39-40 din avizul AEPD privind ECRIS.

sisteme similare și Comisia va fi responsabilă pentru infrastructura comună, deși acest lucru nu se precizează în comunicare. AEPD sugerează clarificarea acestei responsabilități în măsura care reiese din comunicare, din motive de certitudine juridică.

Proiecte e-justiție

34. Anexa enumeră o serie de proiecte care să fie dezvoltate în următorii cinci ani. Primul proiect, dezvoltarea paginilor referitoare la e-justiție, se referă la portalul e-justiție. Acțiunea are nevoie de un studiu de fezabilitate și de elaborarea portalului. Pe lângă aceasta, acțiunea necesită o punere în aplicare a metodelor de gestionare și o informare on-line în toate limbile UE. Al doilea și al treilea proiect se referă la interconectarea cazierelor judiciare. Al doilea proiect se referă la interconectarea cazierelor judiciare naționale. Al treilea proiect preconizează crearea unui registru european al resortisanților țărilor terțe condamnați, în urma unui studiu de fezabilitate și a prezentării unei propuneri legislative. AEPD ia act de faptul că al treilea proiect nu mai este menționat în programul de lucru al Comisiei și se întreabă dacă acest lucru reflectă o schimbare în proiectele preconizate ale Comisiei sau doar o amânare a acestui proiect anume.
35. Comunicarea enumeră, de asemenea, trei proiecte în domeniul schimburilor electronice și trei proiecte în domeniul ajutoarelor pentru traducere. Va începe un proiect pilot referitor la elaborarea treptată a unui vocabular juridic multilingv comparativ. Alte proiecte relevante se referă la crearea unor forme dinamice de însoțire a textelor legislative europene, precum și la stimularea utilizării videoconferințelor de către autoritățile judiciare. În final, ca parte a forumurilor e-justiție, vor avea loc reuniuni anuale pe teme din domeniul e-justiției și va fi dezvoltată formarea reprezentanților profesioniștilor juridice în cadrul cooperării judiciare. AEPD sugerează ca în cadrul acestor reuniuni și formări să se acorde suficientă atenție legilor și practicilor privind protecția datelor.
36. În consecință, anexa preconizează o gamă largă de instrumente europene, în vederea facilitării schimbului de informații între actorii din diferite state membre. Între aceste instrumente, un rol important va fi jucat de portalul e-justiție, de care va răspunde în mod special Comisia.
37. O caracteristică comună a multora dintre aceste instrumente va fi aceea că informațiile și datele cu caracter personal vor fi schimbate și gestionate de diferiți actori, atât la nivel național, cât și la nivelul UE, acești actori fiind supuși obligațiilor de protecție a datelor și autorităților de supraveghere instituite în temeiul Directivei 95/46/CE sau al Regulamentului (CE) nr. 45/2001. În această privință, AEPD a arătat deja în mod clar în avizul său referitor la Sistemul de informare al pieței interne (IMI) ⁽¹⁸⁾ că este esențială garantarea faptului că responsabilitățile referitoare la respectarea normelor de protecție a datelor se asigură într-un mod eficient și neîntrerupt.
38. Aceasta necesită, în principal, pe de o parte, ca responsabilitățile pentru prelucrarea datelor cu caracter personal din cadrul acestor sisteme să fie clar definite și atribuite; pe de altă parte, ca mecanismele de coordonare adecvate – în special în ceea ce privește supravegherea – să fie prevăzute de fiecare dată când este necesar.
39. Utilizarea noilor tehnologii este una dintre pietrele de temelie ale inițiativelor din domeniul e-justiției: interconectarea cazierelor naționale, dezvoltarea semnăturii electronice, rețele sigure, platforme de schimb virtuale și utilizarea crescută a video-conferințelor vor fi elemente esențiale ale inițiativelor în domeniul e-justiției în cursul următorilor ani.
40. În acest context, este esențială luarea în considerare a chestiunilor privind protecția datelor cât mai devreme posibil și integrarea acestora în arhitectura instrumentelor preconizate. În special, atât arhitectura sistemului, cât și punerea în aplicare a măsurilor de securitate adecvate sunt deosebit de importante. Această abordare de tipul „viață privată prin concepție” („privacy by design”) ar permite ca inițiativele relevante din domeniul e-justiției să asigure o gestionare eficientă a datelor cu caracter personal, asigurând, în același timp, respectarea principiilor de protecție a datelor și securitatea schimburilor de date între diferite autorități.
41. În plus, AEPD subliniază faptul că instrumentele tehnologice ar trebui utilizate nu numai pentru a asigura schimbul de informații, cât și pentru a consolida drepturile persoanelor vizate. În această perspectivă, AEPD salută faptul că în comunicare se face referire la posibilitatea ca cetățenii europeni să își solicite cazierelor judiciare on-line și în limba aleasă ⁽¹⁹⁾. În ceea ce privește această chestiune, AEPD reamintește faptul că a salutat, în avizul său referitor la propunerea Comisiei privind schimbul de cazier judiciare, posibilitatea ca persoana vizată să solicite autorității centrale dintr-un stat membru informații referitoare la propriul cazier judiciar, cu condiția ca persoana vizată să

⁽¹⁸⁾ JO C 270, 25.10.2008, p. 1.

⁽¹⁹⁾ A se vedea p. 6 din comunicare.

fie sau să fi fost rezident sau cetățean al statului membru solicitat sau solicitant. Ideea utilizării, drept „birou unic”, a autorității care este cea mai apropiată de persoana vizată a fost, de asemenea, avansată de AEPD în domeniul coordonării sistemelor de securitate socială. În consecință, AEPD încurajează Comisia să continue în aceeași direcție, prin încurajarea instrumentelor tehnologice – și, în special, a accesului on-line – care le permit cetățenilor să aibă un control mai bun asupra datelor lor cu caracter personal, chiar și atunci când aceștia se deplasează în diferite state membre.

VI. CONCLUZII

42. AEPD sprijină prezenta propunere de a înființa e-justiția și recomandă luarea în considerare a observațiilor făcute în acest aviz, între care:

- luarea în considerare a recenteii decizii-cadru privind protecția datelor cu caracter personal în cadrul cooperării polițienești și judiciare în materie penală – inclusiv a lipsurilor acesteia – nu numai odată cu punerea în aplicare a măsurilor preconizate în comunicare, dar și în vederea inițierii, cât mai rapid posibil, a reflecțiilor cu privire la ameliorările ulterioare ale cadrului juridic pentru protecția datelor în aplicarea legii;
 - includerea de proceduri administrative în e-justiție. Ca parte a acestui nou element, proiectele în domeniul e-justiției ar trebui inițiate pentru intensificarea vizibilității normelor de protecție a datelor, precum și a autorităților naționale de protecție a datelor, în special în ceea ce privește tipurile de date prelucrate în cadrul proiectelor din domeniul e-justiției;
 - menținerea unei preferințe pentru arhitecturile descentralizate;
- asigurarea faptului că interconectarea și interoperabilitatea sistemelor ia în considerare în mod adecvat principiul limitării la un scop specific;
 - atribuirea de responsabilități clare tuturor actorilor care prelucrează datele cu caracter personal în cadrul sistemelor preconizate și punerea la dispoziție de mecanisme de coordonare eficientă între autoritățile de protecție a datelor;
 - asigurarea faptului că prelucrarea datelor cu caracter personal pentru alte scopuri decât cele pentru care au fost culese ar trebui să respecte condițiile specifice stabilite de legislația aplicabilă privind protecția datelor;
 - definirea și delimitarea clară a utilizării traducerilor automate pentru a favoriza înțelegerea reciprocă a infracțiunilor, fără afectarea calității informațiilor transmise;
 - clarificarea responsabilității Comisiei pentru infrastructurile comune, de exemplu s-TESTA;
 - în ceea ce privește utilizarea noilor tehnologii, asigurarea luării în considerare a chestiunilor referitoare la protecția datelor într-un stadiu cât mai timpuriu [„viață privată prin concepție” („privacy by design”)], precum și încurajarea instrumentelor tehnologice care le permit cetățenilor să aibă un control mai bun asupra propriilor date cu caracter personal, chiar și atunci când aceștia se deplasează în diferite state membre.

Adoptat la Bruxelles, 19 decembrie 2008.

Peter HUSTINX

Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor